

II. Fordítás

Fordítsa le szabatos magyarsággal az alábbi szövegrészletet szótár segítségével!
A rendelkezésre álló idő 120 perc.

“C” (alapszintű)

Habrokomés – egy szerelmi regény hőse
(Xenophón, Ephesosi történet 1.1)

³ Ἦν ἐν Ἐφέσει ἀνὴρ τῶν τὰ πρῶτα ἐκεῖ δυναμένων, Λυκομήδης ὄνομα. Τούτῳ τῷ Λυκομήδει ἐκ γυναικὸς ἐπιχωρίας Θεμιστοῦς¹ γίνεται παῖς Ἀβροκόμης, μέγα δὴ τι χρῆμα κάλλους² οὔτε ἐν Ἰωνίᾳ οὔτε ἐν ἄλλῃ γῆ πρότερον γενομένου. Οὗτος ὁ Ἀβροκόμης αἰεὶ μὲν καὶ καθ' ἡμέραν εἰς κάλλος ἤϋξετο, συνήθει δὲ αὐτῷ τοῖς τοῦ σώματος καλοῖς καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ· παιδείαν τε γὰρ πᾶσαν ἐμελέτα καὶ μουσικὴν ποικίλην ἤσκει, θήρα δὲ αὐτῷ καὶ ἵππασία καὶ ὄπλομαχία συνήθη γυμνάσματα.

³ Ἦν δὲ περισπούδαστος ἅπασιν Ἐφεσίοις, ἅμα καὶ τοῖς τὴν ἄλλην Ἀσίαν οἰκοῦσι, καὶ μεγάλας εἶχον ἐν αὐτῷ τὰς ἐλπίδας ὅτι πολίτης ἔσοιτο διαφέρων. Προσεῖχον δὲ ὡς θεῷ τῷ μειρακίῳ· καὶ εἰσιν ἤδη τινὲς οἱ καὶ προσεκύνησαν ἰδόντες καὶ προσηύξαντο.

---

¹ Nominativusa: Θεμιστώ.

² Körülírásos szerkezet, a.m. „különleges szépség”, „gyönyörű fiatalember”.

II. Fordítás

Fordítsa le szabatos magyarsággal az alábbi szövegrészletet szótár segítségével!

A rendelkezésre álló idő 120 perc.

“B” (közepes)

Hol született Homéros?
(Proklos, *Chréstomatia* 99)

“Ομηρος μὲν οὖν τίνων γονέων ἢ ποίας ἐγένετο πατρίδος, οὐ ράδιον ἀποφῆνασθαι· οὔτε γὰρ αὐτός τι λελάληκεν, ἀλλ’ οὐδὲ οἱ περὶ αὐτοῦ εἰπόντες συμπεφωνήκασιν, ἀλλ’ ἐκ τοῦ μηδὲν ῥητῶς ἐμφαίνειν περὶ τούτων τὴν ποίησιν αὐτοῦ³ μετὰ πολλῆς ἀδείας ἕκαστος οἷς ἠβούλετο ἐχαρίσατο. καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὲν Κολοφώνιον αὐτὸν ἀνηγόρευσαν, οἱ δὲ Χίον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, οἱ δὲ Ἰήτην, ἄλλοι δὲ Κυμαῖον· καὶ καθόλου πᾶσα πόλις ἀντιποιεῖται τάνδρος, ὅθεν εἰκότως ἂν κοσμοπολίτης λέγοιτο. οἱ μὲν οὖν Σμυρναῖον αὐτὸν ἀποφαινόμενοι Μαίονος μὲν πατρός λεγουσιν εἶναι, γεννηθῆναι δὲ ἐπὶ Μέλητος τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν καὶ Μελησιγενῆ ὀνομασθῆναι· δοθέντα δὲ Χίοις εἰς ὀμηρείαν “Ομηρον κληθῆναι. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τῶν ὀμμάτων πηρώσεως τούτου τυχεῖν αὐτὸν φασὶ τοῦ ὀνόματος· τοὺς γὰρ τυφλοὺς ὑπὸ Αἰολέων ὀμήρους καλεῖσθαι.

---

³ Összetartozik: ἐκ τοῦ ... ἐμφαίνειν ... τὴν ποίησιν.

II. Fordítás

Fordítsa le szabatos magyarsággal az alábbi szövegrészletet szótár segítségével!
Rendelkezésre álló idő 120 perc.

“A” (emelt szintű)

Miről és hogyan kérjél jóslatot?
(Epiktétosz Kézikönyve, 32)

“Όταν μαντική προσήης, μέμνησο, ὅτι, τί μὲν ἀποβήσεται, οὐκ οἶδας, ἀλλὰ ἤκεις ὡς παρὰ τοῦ μάντεως αὐτὸ πεισόμενος, ὅποιον δὲ τί⁴ ἐστίν, ἐλήλυθας εἰδώς, εἶπερ εἰ φιλόσοφος. εἰ γὰρ ἐστί τι τῶν οὐκ ἐφ’ ἡμῖν,⁵ πᾶσα ἀνάγκη μῆτε ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι μῆτε κακόν. μὴ φέρε οὖν πρὸς τὸν μάντιν ὄρεξιν ἢ ἔκκλισιν⁶ μὴδὲ τρέμων αὐτῷ πρόσσει, ἀλλὰ διεγνωκώς, ὅτι πᾶν τὸ ἀποβησόμενον ἀδιάφορον καὶ οὐδὲν πρὸς σέ, ὅποιον⁷ δ’ ἂν ᾖ, ἔσται αὐτῷ χρῆσασθαι καλῶς καὶ τοῦτο οὐθεὶς κωλύσει. θαρρῶν οὖν ὡς ἐπὶ συμβούλους ἔρχου τοὺς θεούς· καὶ λοιπόν, ὅταν τί σοι συμβουλευθῇ, μέμνησο τίνας συμβούλους παρέλαβες καὶ τίνων παρακούσεις ἀπειθήσας. ἔρχου δὲ ἐπὶ τὸ μαντεύεσθαι, καθάπερ ἠξίου Σωκράτης, ἐφ’ ᾧ⁸ ἢ πᾶσα σκέψις τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν ἔκβασιν ἔχει⁹ καὶ οὔτε ἐκ λόγου οὔτε ἐκ τέχνης τινὸς ἄλλης ἀφορμαὶ δίδονται πρὸς τὸ συνιδεῖν τὸ προκείμενον· ὥστε, ὅταν δεήσῃ συγκινδυνεῦσαι φίλῳ ἢ πατρίδι, μὴ μαντεύεσθαι, εἰ συγκινδυνευτέον. καὶ γὰρ ἂν προείπη σοι ὁ μάντις φαῦλα¹⁰ γεγονέναι τὰ ἱερά, δῆλον ὅτι θάνατος σημαίνεται ἢ πῆρωσις μέρους τινὸς τοῦ σώματος ἢ φυγή· ἀλλ’ αἰρεῖ ὁ λόγος καὶ σὺν τούτοις παρίστασθαι τῷ φίλῳ καὶ τῇ πατρίδι συγκινδυνεύειν. τοιγαροῦν τῷ μείζονι μάντει πρόσσεχε, τῷ Πυθίῳ, ὃς ἐξέβαλε τοῦ ναοῦ τὸν οὐ βοηθήσαντα ἀναιρουμένῳ τῷ φίλῳ.

⁴ τί μὲν ὅποιον δὲ τί: ezúttal éles a μέν és a δὲ szembenállása!

⁵ τὰ ἐφ’ ἡμῖν: „hatalmunkban álló dolgok”, „ami rajtunk múlik”

⁶ „valaminek a nem akarása”, „ellenkezés”

⁷ „akármilyen is”

⁸ „abban az esetben, ha”

⁹ τὴν ἀναφορὰν εἰς + acc ἔχει: „vonatkozik, irányul valamire”

¹⁰ „baljóslatú”